Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
JULIANE KOKOTT,
predstavljeni 26. aprila 2012 [1]

Zadeva C-619/10

Trade Agency Ltd
proti
Seramico Investments Ltd

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Augstākās tiesas Senāts (Latvija))

„Uredba (ES) št. 44/2001 — Priznavanje in izvrševanje sodnih odločb — Razlogi za zavrnitev — Člen 34 Uredbe št. 44/2001 — Potrdilo iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 — Vročitev pisanja o začetku postopka — Postopek, v katerega se tožena stranka ni spustila — Javni red — Odločbe brez vsebinske preučitve in brez obrazložitve — Pravica do poštenega sojenja“

I – Uvod

1. Predmet predloga za sprejetje predhodne odločbe vrhovnega sodišča Republike Latvije je razlaga členov 34, točki 1 in 2, in 54 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o sodni pristojnosti ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah [2].

2. Člen 34, točka 2, določa, da se zamudna odločba, ki je bila izdana zoper toženca, ne prizna oziroma ne izvrši, če tožencu tožba ni bila vročena pravočasno in tako, da bi lahko pripravil obrambo. V členu 54 Uredbe št. 44/2001 je predvideno potrdilo države, ki je izdala sodbo, o različnih osnovnih podatkih o postopku. To potrdilo je treba predložiti skupaj z zahtevo za razglasitev izvršljivosti sodbe. Med tam navedene podatke spada tudi datum vročitve tožbe. Glede na navedeno se v tem primeru postavlja vprašanje o obsegu preverjanja sodišča države izvršitve glede vročitve tožbe: Ali se sme kljub navedbi datuma vročitve v potrdilu še preveriti, ali je bilo pisanje o začetku postopka vročeno, ali pa ima potrdilo v tem smislu zavezujoč učinek?

3. Razlog za zavrnitev iz člena 34, točka 2, ne velja, če toženec, čeprav je imel tako možnost, ni vložil nobenega pravnega sredstva zoper zamudno sodbo v državi, v kateri je bila izdana sodba. V tem postopku se Sodišču ponuja priložnost, da še natančneje pojasni svojo sodno prakso o vprašanju, kdaj ima toženec dolžnost, da vloži pravno sredstvo v državi, v kateri je bila izdana sodba. Pojasniti je treba, ali ima toženec to dolžnost tudi, če mu je bila odločba, izdana zoper njega, prvič vročena šele v postopku eksekvature.

1 — Jezik izvirnika: nemščina.

2 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42.

4. Končno se obravnavani spor nanaša tudi na klavzulo javnega reda iz člena 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001. V tem kontekstu želi predložitveno sodišče izvedeti, ali je s pravico toženca do poštenega sojenja, določeno v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah[3], združljivo, da sodišče države, v kateri je bila sodba izdana, pred izdajo zamudne sodbe ne preizkusi vsebinske utemeljenosti tožbe in zamudne odločbe tudi ne obrazloži.

II – Pravni okvir

5. Člen 34 Uredbe št. 44/2001 ureja, kdaj se sodnih odločb ne prizna, in določa:

„Sodna odločba se ne prizna:

1. če bi bilo njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje;

2. če tožencu, ki se ni spustil v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravil obrambo, razen če toženec ni začel postopka za izpodbijanje sodne odločbe, čeprav je imel to možnost; […]“

6. Člen 54 se nanaša na potrdilo, ki ga mora izdati sodišče države članice, v kateri je bila izdana sodna odločba:

„Sodišče ali pristojni organ države članice, v kateri je bila izdana sodna odločba, izda na zahtevo ene od zainteresiranih strank potrdilo na standardnem obrazcu iz Priloge V k tej uredbi.“

7. Priloga V vsebuje vzorec potrdila, ki ga je treba izdati na podlagi člena 54:

„Potrdilo iz členov 54 in 58 Uredbe glede sodnih odločb in sodnih poravnav

[…]

4.4 Datum vročitve pisanja o začetku postopka, če je bila sodna odločba izdana, ne da bi se toženec spustil v postopek

[…]“

III – Dejansko stanje

8. Družba Seramico Investments Limited (v nadaljevanju: Seramico) je pri angleškem High Court vložila tožbo proti družbi Trade Agency Limited (v nadaljevanju: Trade Agency) in drugi toženi stranki za plačilo 289 122,10 GBP.

9. Potem ko družba Trade Agency pri sodišču ni vložila nobenega odgovora na tožbo, je High Court of Justice, Queen's Bench Division, 8. oktobra 2009 izdalo zamudno sodbo, s katero je bilo družbi Trade Agency naloženo plačilo skupaj 293 582,98 GBP in v kateri je bila ta obrazložitev: „Tožena stranka ni podala pisnega odgovora na tožbo, ki ji je bila vročena. Zato mora tožeči stranki plačati 289 122,10 GBP skupaj z obrestmi, zapadlimi do dneva izdaje te sodbe, in stroške v višini 130 GBP. Skupaj mora tožeči stranki plačati 293 582,98 GBP.“

3 — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah je bila najprej slovesno razglašena 7. decembra 2000 v Nici (UL C 364, str. 1) in nato ponovno 12. decembra 2007 v Strasbourgu (UL 2007, C 303, str. 1, in UL 2010, C 83, str. 389).

10. Po podatkih predložitvenega sodišča je na potrdilu, ki ga je angleško High Court izdalo v skladu s členom 54 Uredbe št. 44/2001, zabeleženo: „Obvestilo o tožbi je bilo vročeno 10. septembra 2009“.

11. Družba Seramico je 28. oktobra 2009 pri Latvijas Republikas Rigās pilsētas Ziemeļu rajona tiesa zahtevalo razglasitev izvršljivosti sodne odločbe High Court v Latviji. Zahtevi sta bila priložena izvod navedene sodne odločbe in potrdilo iz člena 54 Uredbe št. 44/2001. V skladu z zahtevo je bila razglasitev izvršljivosti izdana 5. novembra 2009. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija je z odločbo z dne 3. marca 2010 zavrnilo pravno sredstvo družbe Trade Agency, ki ga je vložila zoper razglasitev izvršljivosti.

12. Družba Trade Agency je potem pri Augstākās tiesas Senāts, predložitvenem sodišču, zoper odločbo pritožbenega sodišča z dne 3. marca 2010 vložila pravno sredstvo in uveljavljala, da je bila s sodnim postopkom v Združenem kraljestvu kršena njena pravica do poštenega sojenja, zaradi česar bi bilo treba v Republiki Latviji zavrniti razglasitev izvršljivosti odločbe High Court.

IV – Predlog za sprejetje predhodne odločbe

13. Predložitveno sodišče je zato prekinilo postopek in Sodišču Evropske unije predložilo ti vprašanji za predhodno odločanje:

„(1) Ali je sodišče države članice, ki mora odločiti o vlogi za priznanje odločbe tujega sodišča v skladu s členom 34(2) Uredbe št. 44/2001, če je odločbi tujega sodišča priloženo potrdilo, predvideno v členu 54 Uredbe št. 44/2001, kljub temu pa tožena stranka priznanju nasprotuje, ker ji v državi članici izvora ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka, samo pristojno za preizkus skladnosti podatkov iz potrdila z dokazili? Ali je taka razširjena pristojnost sodišča države članice, ki odloča o vlogi, v skladu z načelom medsebojnega zaupanja v ustreznost sodnega varstva, kot je opredeljeno v uvodnih izjavah 16 in 17 Uredbe št. 44/2001?

(2) Ali je zamudna sodba, ki je izdana v postopku, v katerega se tožena stranka ni spustila, in s katero se vsebinsko odloči o sporu, ne da bi se preučili predmet tožbe in njeni temelji, ter ki ne vsebuje nobene obrazložitve glede vsebinske utemeljenosti tožbe, v skladu s členom 47 Listine in ali z njo ni kršena pravica tožene stranke do poštenega sojenja, kot je opredeljena v tem členu?“

14. Pisnega postopka pred Sodiščem so se poleg družb Seramico in Trade Agency udeležile tudi vlade Nemčije, Francije, Irske, Italije, Latvije, Litve, Nizozemske, Poljske, Portugalske in Združenega kraljestva ter Evropska komisija.

15. Na Sodišču je bila 8. februarja 2012 obravnava, na kateri so bili zastopniki družbe Trade Agency, nemške, francoske, irske, latvijske in poljske vlade, vlade Združenega kraljestva ter Komisije.

V – Presoja

A – *Prvo vprašanje za predhodno odločanje*

16. V skladu s členom 34, točka 2, se sodna odločba ne prizna, če tožencu, ki se ni spustil v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka pravočasno in tako, da bi lahko pripravil obrambo. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali se, če obstaja potrdilo iz člena 54 Uredbe, v katerem je naveden datum vročitve tožbe, dejstva, da je bila vročena v postopku eksekvature, ne sme več izpodbijati.

17. Člen 34, točka 2, pa tudi določa, da ta razlog za zavrnitev ne velja, če toženec ni začel postopka za izpodbijanje sodne odločbe v državi, v kateri je bila izdana sodba, čeprav je imel to možnost.

18. V nadaljevanju bom najprej obravnavala, v kolikšnem obsegu lahko sodišče v državi izvršitve preveri vročitev tožbe v okviru člena 34, točka 2 (točka 1). Nato bom obravnavala, pod katerimi pogoji je sklicevanje na ta razlog za zavrnitev izključeno zaradi nevložitve pravnega sredstva v državi, v kateri je bila izdana sodba (točka 2).

1. Obseg pristojnosti za preverjanje vročitve

19. Preden se v nadaljevanju posvetim vprašanju obsega preverjanja v primeru obstoja potrdila iz člena 54, želim na kratko orisati postopek za razglasitev izvršljivosti iz Uredbe št. 44/2001, saj je še posebej teleološka razlaga člena 34, točka 2, mogoča samo glede na sistem, ki je bil uveden z Uredbo.

a) Sistem Uredbe

20. Postopek razglasitve izvršljivosti sodne odločbe v skladu z Uredbo št. 44/2001 ima dve stopnji. Na prvi stopnji pride do razglasitve izvršljivosti skoraj samodejno po preprostem, formalnem preizkusu predloženih pisanj.[4] Za to je treba predložiti izvod sodne odločbe, ki jo je treba izvršiti in ima dokazno moč, in načeloma – izjeme so urejene v členu 55 Uredbe št. 44/2001 – potrdilo iz člena 54.

21. Preizkus razlogov za zavrnitev je mogoč šele na drugi stopnji postopka. Dolžnik lahko v skladu s členom 43 Uredbe št. 44/2001 vloži pravno sredstvo zoper razglasitev izvršljivosti. Sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu, lahko nato v skladu s členom 45(1) Uredbe št. 44/2001 zavrne razglasitev izvršljivosti samo na podlagi razlogov za nepriznanje iz členov 34 in 35 te uredbe.

22. Iz obravnavanega predloga za sprejetje predhodne odločbe ni mogoče z gotovostjo razbrati, ali je moralo v postopku v glavni stvari priti do čezmejne vročitve tožbe ali pa do vročitve v državi. Za uporabo člena 34, točka 2, pa to ni upoštevno, saj je ta pomemben v obeh primerih.[5]

b) Razlaga člena 34, točka 2, in člena 54 Uredbe št. 44/2001

23. Prvo vprašanje za predhodno odločanje se v bistvu nanaša na obseg preverjanja sodišča države izvršitve. Ali to sme kljub datumu vročitve, navedenemu na potrdilu v skladu s členom 54, preveriti vročitev pisanja in celo zanikati, da je do vročitve prišlo?

24. Besedilo člena 34, točka 2, v skladu s katerim se sodne odločbe ne prizna, če pisanje o začetku postopka ni bilo vročeno pravočasno in tako, da bi toženec lahko pripravil obrambo, sprva potrjuje obširno pravico do preverjanja.

25. Sodišče je v zvezi z Bruseljsko konvencijo poudarilo, da ta tožencu, zoper katerega je bila izdana zamudna sodba, zagotavlja učinkovito varstvo njegovih pravic. Za to naj bi bilo preverjanje, ali je bilo pisanje o začetku postopka pravilno vročeno, preneseno tako na sodišče države, v kateri je bila izdana sodba, kot tudi na sodišče države izvršitve.[6]

4 — Glej uvodno izjavo 17 Uredbe št. 44/2001.

5 — Glej v tem smislu sodbo z dne 11. junija 1985 v zadevi Debaecker in Plouvier (49/84, Recueil, str. 1779, točke od 11 do 13).

6 — Sodbi z dne 15. julija 1982 v zadevi Pendy Plastic Products (228/81, Recueil, str. 2723, točka 13) in z dne 3. julija 1990 v zadevi Lancray (C-305/88, Recueil, str. I-2725, točka 28).

26. Sodišče je v zadevi ASML ponovilo pomembnost pravice toženca do obrambe tudi v zvezi s členom 34, točka 2, Uredbe št. 44/2001. V okviru člena 34, točka 2, naj bi drugo sodišče, ki mora odločiti o priznanju in izvršitvi, lahko ponovno preverilo vročitev. Sodišče je tako ugotovilo, da se tudi v skladu z Uredbo z dvojnim nadzorom zagotavlja varstvo pravice toženca, ki se ni spustil v postopek, do obrambe.[7] To je tudi glede na to izrecno odločilo, da je v skladu s členom 26(2) Uredbe št. 44/2001 v povezavi s členom 19(2) Uredbe št. 1348/2000[8] pri čezmejni vročitvi sodišče, ki je izdalo sodbo, zavezano preveriti, ali je bila tožba vročena pravočasno, tako da je toženec lahko pripravil obrambo.

27. Irska vlada vsekakor dvomi o prenosu ugotovitev Sodišča v sodbi ASML na obravnavani primer. Iz sodbe ASML naj namreč ne bi bilo razvidno, da je v tistem primeru iz postopka v glavni stvari tudi obstajalo potrdilo. Če tako potrdilo obstaja, naj bi bil dvojni nadzor vročitve izključen.

28. Res je, da v sodbi ASML ni nobene izrecne izjave o potrdilu. Veliko sicer potrjuje to, da je obstajalo potrdilo v skladu s členom 54, saj je to v skladu z Uredbo št. 44/2001 običajno. Vendar sodba tega ne obravnava. Izjava Sodišča o dvojnem nadzoru vročitve pa velja tudi v primeru, v katerem obstaja potrdilo. To bom pojasnila v nadaljevanju.

i) Jezikovna in sistematična razlaga Uredbe št. 44/2001

29. V skladu s členom 54 sodišče ali pristojni organ države, v kateri je bila izdana sodna odločba, izda na zahtevo ene od zainteresiranih strank potrdilo na standardnem obrazcu iz Priloge V k Uredbi št. 44/2001. V skladu s točko 4.4 Priloge V mora biti na potrdilu naveden datum vročitve pisanja o začetku postopka, če je bila sodna odločba izdana, ne da bi se toženec spustil v postopek. To potrdilo je treba v skladu s členom 53(2) priložiti zahtevi za razglasitev izvršljivosti.[9]

30. Iz besedila Uredbe št. 44/2001 ni mogoče razbrati, da imajo podatki o vročitvi pisanja o začetku postopka, ki jih vsebuje potrdilo, zavezujoč učinek v okviru pravnega sredstva zoper razglasitev izvršljivosti.

31. Na drugem mestu Uredba št. 44/2001 jasno določa nekatera dejstva, ki jih sodišče države izvršitve ne sme preverjati. Tako je na primer v členu 35(2) določeno, da je to sodišče pri preverjanju pristojnosti iz člena 35(1) vezano na ugotovitve dejstev sodišča v državi članici, v kateri je bila sodba izdana. In v skladu s členom 36 Uredbe št. 44/2001 nikakor ni dovoljeno preverjati tuje sodne odločbe glede vsebine.

32. Če Uredba št. 44/2001 za posamezna dejstva izrecno določi, da jih sodišče, ki je pristojno za izvršitev, ne sme preverjati, to pomeni, da ta uredba sicer izhaja iz pooblastila sodišča v državi izvršitve, da samostojno preveri pogoje iz posameznih predpisov. Tako je tudi v primeru člena 34, točka 2.

33. V okviru sistematične razlage je treba obravnavati tudi razliko med potrdilom iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 ter potrdilom iz člena 42(1) Uredbe (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo[10]. Člena 41(2) in 42(2) zadnjenavedene uredbe prav tako predvidevata potrdilo, ki je priloženo sodni odločbi, ki jo je treba izvršiti. V zvezi s tem je Sodišče ugotovilo, da sodišče v državi izvršitve ni pooblaščeno, da preverja podatke v potrdilu.[11]

7 — Sodba z dne 14. decembra 2006 v zadevi ASML (C-283/05, ZOdl., str. I-12041, točka 29).

8 — Zdaj Uredba št. 1393/2007.

9 — Člen 55 Uredbe št. 44/2001 ureja možnosti, ki obstajajo, če se ne predloži nobeno potrdilo iz člena 54.

10 — Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str 243).

11 — Sodba z dne 22. decembra 2010 v zadevi Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, ZOdl., str. I-14247, točka 54).

34. Obe uredbi in pravila v zvezi z vsakim od potrdil se vsekakor preveč razlikujejo, da bi jih bilo mogoče primerjati v zvezi z zavezujočim učinkom potrdila. Uredba št. 2201/2003 uvaja sistem, v skladu s katerim je treba sodne odločbe o pravici do stikov z otrokom in sodne odločbe o vrnitvi otroka, za katere je bilo v državi članici izvora izdano potrdilo v skladu z določbami te uredbe, priznati in izvršiti v vseh drugih državah članicah, ne da bi bil za to potreben postopek eksekvature in ne da bi obstajala možnost, da se nasprotuje njihovemu priznanju.[12] Zato naj bi bilo preverjanje potrdila mogoče samo v državi, v kateri je bila izdana sodna odločba.

35. Drugače od Uredbe št. 2201/2003 se Uredba št. 44/2001 ne odpove postopku eksekvature. Obstajajo pa resne razlike tudi glede postopka za izdajo potrdila. Potrdilo v okviru Uredbe št. 2201/2003 tako nujno izda sodišče, medtem ko so v potrdilu iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 samo povzete že obstoječe informacije in zanj ni nujno, da ga izda sodnik. Prav tako samo Uredba št. 2201/2003 v členu 43 vsebuje izrecno določbo o popravku potrdila. Možnost preverjanja v zvezi z vročitvijo v skladu s členom 34, točka 2, Uredbe št. 44/2001 končno obstaja tudi samo takrat, ko v državi, v kateri je bila izdana sodba, ni prav nobene možnosti za vložitev pravnega sredstva.

36. Primerjava z Uredbo št. 2201/2003 torej nasprotuje zavezujočemu učinku potrdila iz člena 54 Uredbe št. 44/2001.

ii) Teleološka razlaga Uredbe št. 44/2001

37. Tudi smisel in namen potrdila iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 ne nasprotujeta obširnemu pooblastilu sodišča države izvršitve, da preveri vročitev tožbe.

38. Kakor je razvidno iz pripravljalnega gradiva Uredbe št. 44/2001, naj bi uvedba potrdila vlagatelju zahteve olajšala postopkovne formalnosti. Namesto da mora – tako kot v prejšnji ureditvi – predložiti različne dokumente, iz katerih je treba razbrati potrebne podatke, mora zdaj predložiti samo potreben skupek informacij v potrdilu.[13]

39. Smisel in namen potrdila sta torej, da se priznanje in razglasitev izvršljivosti preprosteje in učinkoviteje uredita na prvi stopnji postopka. S potrdilom se je mogoče izogniti tudi prevodom, saj so obrazec in podatki pod ustreznimi točkami enotni v vseh jezikovnih različicah.

40. Vsebina potrdila pri tem v bistvu ponovno izraža obseg preverjanja sodišča v državi izvršitve na prvi stopnji postopka eksekvature. Vsebovani podatki omogočajo hiter preizkus pogojev za razglasitev izvršljivosti. Tako je mogoče na podlagi potrdila preprosto preveriti, ali so stranke v postopku v glavni stvari iste kot stranke v postopku eksekvature in ali formalno sploh obstaja sodna odločba, ki spada na področje uporabe Uredbe št. 44/2001. Smisel in namen potrdila iz člena 54 je torej najprej postopkovna poenostavitev prve stopnje eksekvature.

41. Datum vročitve pisanja o začetku postopka na prvi stopnji postopka sicer ni pomemben, saj se lahko razlog za zavrnitev iz člena 34, točka 2, zaradi nepravočasne vročitve pisanja o začetku postopka preveri šele na drugi stopnji postopka eksekvature. Vendar je tudi v okviru tega preverjanja na drugi stopnji v pomoč pregledna sestava potrdila iz člena 54 in je torej namenjena poenostavitvi postopka. Medtem ko je bilo treba v skladu s prejšnjo ureditvijo iz člena 46, točka 2, Bruseljske konvencije predložiti še ustrezno dokazilo o vročitvi iz prvotnega postopka v izvirniku ali overjenem prepisu, ki je moralo biti tudi prevedeno, vodi navedba datuma vročitve v potrdilu iz člena 54 k poenostavitvi postopka eksekvature, saj obstaja tako zlahka prepoznavna izhodiščna točka za preverjanje pravočasnosti vročitve.

12 — Glej uvodno izjavo 23 Uredbe št. 2201/2003 in sodbo Aguirre Zarraga (navedena v opombi 11, točka 48).

13 — Obrazložitev predloga Komisije za Uredbo Sveta (ES) o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah z dne 14. julija 1999, COM(1999) 348 final, str. 26.

42. Ta poenostavitev postopka pa je tudi edini smisel in namen potrdila. Iz Uredbe št. 44/2001 ni mogoče razbrati omejitve obsega preverjanja v okviru postopka eksekvature.

43. Ni jasno, zakaj se v skladu z Uredbo št. 44/2001, ki predvideva samo še potrdilo o datumu vročitve in torej samo njegovo navedbo, kar je razvidno iz dokaza o vročitvi, ki ga ni treba predložiti, vročitev ne bi več preverjala. Nasprotno, prav pogostnost napak v potrdilu o datumu vročitve, ki je razviden iz aktov, v primerjavi s predloženim potrdilom o vročitvi v izvirniku zahteva *a fortiori*, da mora biti sodišču, pristojnemu za izvršitev, še naprej omogočeno, da preverja vročitev. S potrdilom iz člena 54 se pravilnost nič bolj ne jamči kot s potrdilom o vročitvi v izvirniku, ki ga je bilo treba predložiti prej.

44. Poleg tega je treba tudi upoštevati, da se v potrdilu iz člena 54 navede samo datum vročitve. V postopku s pravnim sredstvom pa je treba v skladu s členom 34, točka 2, preveriti, ali je bilo tožencu pisanje o začetku postopka vročeno pravočasno in tako, da bi lahko pripravil obrambo. Potrdilo z navedenim datumom je prva navezna točka pri preverjanju pravočasnosti vročitve z vidika možnosti priprave obrambe. Za preverjanje načina vročitve pa iz tega potrdila sploh ni mogoče razbrati nobenih podatkov; v zvezi s tem mu zato od vsega začetka ni mogoče pripisati nobenega zavezujočega učinka. Zakaj se ne bi smel preverjati datum vročitve in s tem implicitno vprašanje, ali je bil dokument sploh vročen, medtem ko se lahko način vročitve vedno preverja, ni mogoče logično utemeljiti. Teh različnih vidikov vročitve namreč v okviru člena 34, točka 2, ni mogoče objektivno ločiti.

45. Nakazan rezultat razlage tudi ne nasprotuje načelu medsebojnega zaupanja v ustreznost sodnega varstva držav članic, na katerem temelji Uredba št. 44/2001. [14]

46. Med dvojnim nadzorom vročitve, ki ga lahko opravi tako sodišče v državi, v kateri je bila izdana sodba, kot tudi sodišče v državi izvršitve, ki odloča o pravnem sredstvu, in načelom medsebojnega zaupanja ter ciljem čim hitrejšega in čim manj zapletenega priznanja obstaja napetost. Vsekakor iz uvodne izjave 18 Uredbe št. 44/2001 sledi, da ta varuje tudi pravico toženca do obrambe. [15]

47. Člen 34, točka 2, pomeni posebej pomemben primer uporabe pravice toženca do poštenega sojenja, s tem da preprečuje, da bi se v skladu z Uredbo št. 44/2001 razglasile za izvršljive sodne odločbe, zoper katere se toženec ni mogel braniti pred sodiščem v državi, v kateri je bila izdana sodba. [16] Tehta torej med nasprotujočimi interesi tožeče stranke, da se sodna odločba hitro prizna in izvrši, in pravico toženca, zoper katerega je bila izdana zamudna sodba, do obrambe.

48. Načelu medsebojnega zaupanja se zadosti s tem, da člen 34, točka 2, primarno napoti na pravna sredstva v državi, v kateri je bila izdana sodba, in dopušča, da se sodne odločbe ne prizna le, če se tam ni začel postopek za izpodbijanje sodne odločbe. Če bi se štelo, da je potrdilo iz člena 54 zavezujoče za sodišča v državi izvršitve, bi se dolžniku odvzela vsakršna možnost, da v kontradiktornem postopku dokaže svoje trditve, da mu tožba ni bila vročena. Člen 34, točka 2, je vedno samo takrat razlog za zavrnitev izvršitve, če toženec poleg tega, da mu pisanje o začetku postopka ni bilo vročeno, ni pozabil vložiti pravnega sredstva proti sodni odločbi, ki ga ima na voljo. Takrat pa v postopku izvršitve prvič obstaja možnost očitati pravilno vročitev tožbe v kontradiktornem postopku. Izdaja potrdila iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 se ne opravi v kontradiktornem postopku in niti ni nujno, da jo – kot je bilo pravkar pojasnjeno – izvede sodišče.

49. Kot vmesni predlog je zato treba ugotoviti, da podatek o vročitvi pisanja o začetku postopka v potrdilu iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 nima nobenega zavezujočega učinka.

14 — Glej uvodni izjavi 16 in 17 Uredbe št. 44/2001 in sodbo z dne 27. aprila 2004 v zadevi Turner (C-159/02, Recueil, str. I-3565, točki 24 in 25 ter navedena sodna praksa).

15 — Pravico do obrambe je Sodišče potrdilo tudi v sodbi z dne 28. aprila 2009 v zadevi Apostolides (C-420/07, ZOdl., str. I-3571, točka 73).

16 — Glej sodbo z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Mærsk Olie & Gas (C-39/02, ZOdl., str. I-9657, točka 55).

2. Neizčrpanost pravnih sredstev

50. V skladu s členom 34, točka 2, v povezavi s členom 45 se razglasitve izvršljivosti ne sme zavrniti, če je toženec s pravnim sredstvom v državi članici izvora lahko uveljavljal, da mu pisanje o začetku postopka ni bilo vročeno pravočasno in tako, da bi lahko pripravil obrambo.[17] Predložitveno sodišče ni postavilo nobenega vprašanja v zvezi z drugonavedeno predpostavko iz člena 34, točka 2.

51. Kljub temu menim, da bi bilo treba za koristen odgovor na prvo vprašanje za predhodno odločanje obravnavati tudi to točko.

52. Glede na predložitveni sklep se družba Trade Agency v postopku v glavni stvari sklicuje na to, da je tudi za zamudno sodbo, ki jo je bilo treba izvršiti, prvič izvedela v postopku eksekvature v Latviji.

53. Če bi v skladu s pravom Združenega kraljestva še obstajala možnost vložiti pravno sredstvo zoper zamudno sodbo tako pozno, bi se postavilo vprašanje, ali člen 34, točka 2, toženca napoti na pravno sredstvo zoper sodno odločbo v državi, v kateri je bila izdana sodba, tudi če tako kot v obravnavanem primeru, za zamudno sodbo izve šele v postopku eksekvature. Ali pa se sme v tem primeru sklicevati neposredno na razlog za zavrnitev iz člena 34, točka 2?

54. Iz besedila člena 34, točka 2, ni mogoče razbrati nobene časovne omejitve obveznosti uveljavljanja ugovorov v državi, v kateri je bila izdana sodba. Člen 46(1) Uredbe št. 44/2001 izrecno daje sodišču v državi izvršitve, pri katerem je vloženo pravno sredstvo, možnost, da prekine postopek, če je bilo zoper sodno odločbo vloženo redno pravno sredstvo v državi članici izvora. To pomeni, da navedena uredba šteje, da lahko pride do tega, da postopka v državi, v kateri je bila izdana sodba, ter v državi izvršitve potekata vzporedno in se prepletata.

55. Časovni omejitvi obveznosti toženca, da uveljavlja ugovor v državi, v kateri je bila izdana sodba, pa nasprotujeta predvsem smisel in namen Uredbe št. 44/2001. Z njo se poskuša kar najbolj preprečiti, da bi se dolžnik izmaknil izvršitvi na podlagi veljavnega tujega izvršilnega naslova.

56. Če ima toženec ugovore zoper zamudno sodbo, jih mora navesti v državi, v kateri je bila izdana sodba, da bi tako poskusil sam razveljaviti izvršilni naslov ali vsaj doseči spremembo. Toženec ne bi smel pustiti, da postane zamudna sodba v državi, v kateri je bila izdana, brez izpodbijanja pravnomočna, in se nato – samo v državi izvršitve – s sklicevanjem na člen 34, točka 2, izogniti temu veljavnemu tujemu izvršilnemu naslovu.

57. V nasprotnem primeru bi bilo namreč za toženca, ki v državi, v kateri je bila izdana sodba, nima nobenega premoženja, ugodno, da se v primerih, v katerih bi bila proti njemu kljub neobstoječi ali pomanjkljivi vročitvi pisanja o začetku postopka izdana zamudna sodba, v državi, v kateri je bila izdana sodba, proti temu vendarle nič ne ukrene. Vložitev pravnega sredstva v državi, v kateri je bila izdana sodba, skriva namreč nevarnost, da bi toženec sicer glede vprašanja pravočasne vročitve in dopustnosti zamudne sodbe zmagal, potem pa po rednem koncu postopka ne bi uspel v sami stvari. Če pa se sklicuje na člen 34, točka 2, v postopku eksekvature, namesto da bi se vložilo pravno sredstvo v državi, v kateri je bila izdana sodba, postane postopanje na podlagi izvršilnega naslova v državi izvršitve dokončno nemogoče, pri čemer se preverjanje omeji samo na vprašanje zamude.

58. Sodišče v okviru člena 34, točka 2, meni, da za vprašanje, ali je toženec imel možnost vložiti pravno sredstvo, vsekakor ne zadostuje, da je toženec vedel za zamudno sodbo, ampak zahteva, da mu je bila ta sodba vročena. Toženec je imel temu primerno možnost vložiti pravno sredstvo zoper zamudno

17 — Sodba Apostolides, navedena v opombi 15, točka 78.

sodbo takrat, ko je dejansko izvedel za njeno vsebino s pravočasno vročitvijo, tako da je lahko pripravil obrambo pred sodiščem države, v kateri je bila izdana sodba. [18]

59. Vročitev zamudne sodbe, ki jo opravi sodišče države izvršitve, lahko po mojem mnenju zadostuje glede na zahteve iz sodbe ASML.

60. Končno člen 42(2) Uredbe št. 44/2001 določa, da se „[r]azglasitev izvršljivosti […] vroči dolžniku skupaj s sodno odločbo, če mu ta ni bila vročena že prej“. S „sodno odločbo“ v smislu te določbe je mišljena lahko samo odločba, katere izvršitev se zahteva. [19]

61. Uredba št. 44/2001 torej izhaja iz možnosti, da se zamudna sodba dolžniku vroči šele v postopku razglasitve izvršljivosti. Zato bi bilo logično dopustiti, da se za vročitev v smislu ugotovitve Sodišča v sodbi ASML šteje za zadostne tudi tiste vročitve, ki jih opravi sodišče, pristojno za izvršitev, skupaj z razglasitvijo izvršljivosti. [20] V postopku v glavni stvari v zadevi ASML zamudna sodba ni bila vročena niti skupaj z razglasitvijo izvršljivosti. [21]

62. Vročitev sodbe, ki jo sodišče, pristojno za izvršitev, opravi v okviru postopka eksekvature, zato načeloma zadostuje, če tožencu ostane dovolj časa, da se lahko učinkovito brani pred odločbo v državi, v kateri je bila izdana sodba.

63. Za obravnavani primer pa je značilna še ena posebnost, ki je tudi predmet drugega vprašanja za predhodno odločanje. Značilnost angleške zamudne sodbe je to, da temelji samo na zamudi toženca in ne vsebuje nobenih dodatnih navedb o utemeljenosti zahtevka. Sodišče je v sodbi ASML v zvezi s pomenom vročitve zamudne sodbe poudarilo, da je pogoj za učinkovito možnost obrambe ta, da je tožencu omogočeno, da se seznani z razlogi zamudne sodne odločbe, da jih lahko učinkovito izpodbija. [22]

64. Z vidika nepriznanja v skladu s členom 34, točka 2, je treba zato manjkajočo ali skopo obrazložitev zamudne sodbe obravnavati v povezavi s pogoji in z ovirami za vložitev pravnega sredstva. Vlada Združenega kraljestva je opozorila na to, da je treba utemeljitev zamudne sodbe obravnavati glede na tožbo in glede na tako imenovane „Particulars of Claim“, iz katerih so razvidne podrobnosti dejanskega stanja in pravne obrazložitve zahtevka. Iz predložitvenega sklepa ni jasno razvidno, ali je bila tožencu skupaj z razglasitvijo izvršljivosti vročena samo zamudna sodba ali pa tudi tožba. Če to ne velja, bi se lahko izhajalo iz tega, da ni obstajala možnost učinkovitega izpodbijanja zamudne sodbe. Za podrobnosti v zvezi s tem glej pojasnila k odgovoru na drugo vprašanje za predhodno odločanje. Predložitveno sodišče bo moralo dokončno pojasniti to vprašanje.

3. Odgovor na prvo vprašanje za predhodno odločanje

65. Na prvo vprašanje za predhodno odločanje je treba odgovoriti, da podatek o vročitvi pisanja o začetku postopka v potrdilu iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 nima nobenega zavezujočega učinka, temveč ga lahko sodišče preveri v postopku s pravnim sredstvom zoper razglasitev izvršljivosti. Dejstvo, da je tožencu šele sodišče, pristojno za izvršitev, vročilo zamudno sodbo skupaj z razglasitvijo izvršljivosti, toženca ne oprosti zavezujoče obveznosti, ki jo ima v skladu s členom 34, točka 2, da vloži pravno sredstvo zoper zamudno sodbo v državi, v kateri je bila ta izdana, če je prek zamudne sodbe ali drugih dokumentov, ki so mu vročeni, seznanjen z obrazložitvijo zamudne sodbe tako, da jo lahko učinkovito izpodbija.

18 — Sodba ASML, navedena v opombi 7, točka 49.

19 — Tako tudi generalni pravobranilec P. Léger v sklepnih predlogih, predstavljenih 28. septembra 2006 v zadevi ASML (ZOdl., str. I-12041).

20 — Glej v zvezi s tem sodbo z dne 14. marca 1996 v zadevi Van der Linden (C-275/94, Recueil, str. I-1393).

21 — Sklepni predlogi generalnega pravobranilca P. Légerja v zadevi ASML, navedeni v opombi 19, točka 91 in naslednje.

22 — Sodba ASML, navedena v opombi 7, točka 35.

B – *Drugo vprašanje za predhodno odločanje*

66. Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem izvedeti, ali je zamudna sodba, ki je bila izdana brez preizkusa sklepčnosti tožbe in zato tudi ne vsebuje nobenih pojasnil glede vsebinske utemeljenosti tožbe, združljiva s pravico do poštenega sojenja v smislu člena 47 Listine o temeljnih pravicah.

67. To vprašanje se postavlja v kontekstu klavzule javnega reda v členu 34, točka 1, v skladu s katero se razglasitev izvršljivosti v povezavi s členom 45 lahko zavrne, če bi bilo priznanje sodne odločbe, ki jo je treba izvršiti, v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje.

68. Najprej je treba pojasniti, da v povezavi z zamudno sodbo klavzula javnega reda iz člena 34, točka 1, učinkuje samo, če pride do druge kršitve, ki ni poseben primer kršitve javnega reda zaradi nevročitve tožbe, urejen že v členu 34, točka 2. Zavrnitev priznanja in izvršitve zamudne sodbe zaradi nevročitve pisanja o začetku postopka je namreč samostojno in dokončno urejena že v točki 2 in zato zavrnitve ni mogoče opreti na točko 1.

1. Klavzula javnega reda v sodni praksi Sodišča

69. Sodišče je v sodbi Krombach glede predhodne določbe v Bruseljski konvenciji navedlo, da sicer ni naloga Sodišča opredeliti vsebino javnega reda v državah pogodbenicah. Vendar pa mora Sodišče kljub temu bedeti nad mejami, v okviru katerih se lahko sodišče države članice opre na nacionalni javni red, ko noče priznati tuje sodne odločbe.[23]

70. Glede na sodno prakso Sodišča v zvezi z Bruseljsko konvencijo je bila uporaba klavzule javnega reda upravičena le, če bi bil s priznanjem ali z izvršitvijo sodne odločbe, izdane v drugi državi pogodbenici, nesprejemljivo kršen pravni red države, v kateri se zahteva priznanje, ker bi ta odločba posegala v eno od temeljnih načel. Poseg bi moral pomeniti *očitno kršitev* pravnega pravila, ki se v pravnem redu države, v kateri se zahteva priznanje, šteje za bistveno, ali očitno kršitev pravice, ki je v tem pravnem redu priznana kot temeljna.[24]

71. To sodno prakso je treba prenesti na razlago člena 34, točka 1, zlasti ker je zakonodajalec pri formulaciji sprejel pojasnila Sodišča: zakonodajalec je zahtevo po očitni kršitvi javnega reda zdaj izrecno upošteval v besedilu člena 34, točka 1.

72. Nacionalno sodišče torej nikakor ne preseže mej, ki so mu postavljene, za domnevo kršitve javnega reda, če se na podlagi zahtev nacionalnega pravnega reda popravi očitna kršitev temeljnih pravic, ki so priznane v EKČP in v pravnem redu Unije.[25]

73. Vprašanja, ali lahko nacionalni javni red izjemoma vsebuje tudi zahteve, ki to presegajo, ali pa mora ta nazadnje vedno vsebinsko ustrezati javnemu redu, kot izhaja iz temeljnih pravic Unije, v tem primeru ni treba obravnavati. Predložitveno sodišče je namreč izrecno postavilo vprašanje le glede zahtev iz člena 47 Listine o temeljnih pravicah.

74. V skladu s členom 47(2) ima vsakdo pravico, da se o njegovi zadevi pošteno sodi.

23 — Sodbi z dne 28. marca 2000 v zadevi Krombach (C-7/98, Recueil, str. I-1935, točka 23) in z dne 2. aprila 2009 v zadevi Gambazzi (C-394/07, ZOdl., str. I-2563, točka 26).

24 — V opombi 23 navedeni sodbi Krombach, točka 37, in Gambazzi, točka 27.

25 — Glej v tem smislu v opombi 23 navedeni sodbi Kormbach, točki 38 in 39, in Gambazzi, točka 28.

75. Iz zahteve po homogenosti iz člena 52(3) Listine je razvidno, da sta v delu, v katerem ta listina vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z EKČP, pomen in obseg teh pravic enaka kot pomen in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija. Pravica do poštenega sojenja je določena v členu 6 EKČP. Zato je treba členu 47 Listine pripisati isti pomen in obseg kot členu 6 EKČP, pri čemer je treba upoštevati njegovo razlago s strani Evropskega sodišča za človekove pravice. [26]

76. Uresničevanje pravice do obrambe je za potek in izvedbo poštenega sojenja zelo pomembno. [27] K pravici do obrambe spada pravica toženca do izjave. Za poseg v temeljno pravico do poštenega sojenja gre zato takrat, ko tožena stranka v civilnem postopku nima nobene dejanske možnosti, da pred sodno odločbo vloži ugovore zoper tožbeni zahtevek in tako poda izjavo.

77. Pravica do izjave pa ne sega tako daleč, da bi se lahko sodno odločbo izdalo šele, ko bi tožena stranka dejansko podala pojasnila k tožbenemu zahtevku. Pravica do izjave se, nasprotno, ohrani, če je bila toženi stranki v ta namen dana dejanska možnost. Če je ne izkoristi, je za to odgovorna sama, lahko se ji tudi odpove. [28]

78. Postopkovnih pravic se namreč ne zagotavlja neomejeno. Omejitve pa morajo dejansko ustrezati ciljem v splošnem interesu, ki se jih uresničuje z obravnavanim ukrepom, ter glede na te cilje ne smejo pomeniti očitne in nesorazmerne kršitve tako zagotovljenih pravic. [29]

79. Zlasti obstaja napetost med pravico do obrambe in zrcalnimi temeljnimi postopkovnimi pravicami nasprotne stranke v postopku, kot so pravica do sodnega varstva, zagotovljena kot temeljna pravica, in s tem povezana pravica do sojenja v razumnem roku. Postopkovna pravila o zamudi v tem smislu pomenijo izravnavo in s tem omejujejo pravico do izjave. Namenjena so učinkovitemu izvajanju sodne oblasti in uveljavljanju pravice tožeče stranke do pravočasnega pravnega varstva. Če se toženec ne odzove na tožbo, to ne bi smelo pripeljati do mirovanja postopka.

80. Torej vsi pravni redi držav članic poznajo zamudne sodbe; tudi Poslovnik Sodišča predvideva možnost za izdajo zamudne sodbe. [30]

81. Dvomi predložitvenega sodišča o združljivosti sodne odločbe, ki jo je treba izvršiti, z javnim redom torej ne temeljijo niti na njenih značilnostih zamudne sodbe, ki je bila izdana, ne da bi tožena stranka pred tem podala svoje stališče. Tudi latvijsko pravo pozna – kot je navedla Komisija – zamudne sodbe. Dvomi predložitvenega sodišča se, nasprotno, navezujejo na to, da v tem primeru sodišče v skladu s postopkovnim pravom države, v kateri je izdana sodba, pri zamudni sodbi ne preveri, ali zahtevek na podlagi trditev tožeče stranke dejansko obstaja, in da sodba tudi nima nobene vsebinske obrazložitve.

2. Manjkajoča obrazložitev sodne odločbe

82. Evropsko sodišče za človekove pravice je v ustaljeni sodni praksi razsodilo, da pravica do poštenega sojenja iz člena 6 EKČP načeloma zajema obveznost sodišč, da svoje odločitve obrazložijo. [31]

26 — Glej ustrezno sodbi z dne 14. februarja 2008 v zadevi Varec (C-450/06, ZOdl., str. I-581, točka 48) in z dne 5. oktobra 2010 v zadevi McB. (C-400/10 PPU, ZOdl., str. I-8965, točka 53).

27 — Sodba Gambazzi, navedena v opombi 23, točka 28.

28 — Sodba ESČP z dne 22. decembra 2009 v zadevi Makarenko proti Rusiji (pritožba št. 5962/03, točka 135), v kateri je to odločilo, da se lahko stranka postopka odpove udeležbi na ustni obravnavi. Ta odpoved mora biti jasna, spremljati pa jo morajo določena minimalna jamstva, ki se ravnajo po pomenu tiste pravice, ki se ji odpove.

29 — Sodba Gambazzi, navedena v opombi 23, točka 29.

30 — Glej člen 94 Poslovnika Sodišča.

31 — Sodbe ESČP z dne 27. septembra 2001 v zadevi Hirvisaari proti Finski (pritožba št. 49684/99, točka 30); z dne 9. decembra 1994 v zadevi Ruiz Torija proti Španiji (pritožba št. 18390/91, točka 29) in z dne 19. februarja 1998 v zadevi Higgins proti Franciji (pritožba št. 20124/92, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I, točka 42).

83. Obenem je Evropsko sodišče za človekove pravice večkrat opozorilo na to, da se ne sme postaviti previsokih zahtev po obvezni obrazložitvi ter da se te zahteve lahko razlikujejo glede na vrsto odločitve in glede na okoliščine posameznega primera.[32] Pri tem se smejo upoštevati zlasti tudi vrsta odločbe in razlike, ki obstajajo v pravnih sistemih držav članic.

84. Obveznost obrazložitve sodnih odločb ima pri tem dvojni cilj. Prvič, z njo naj bi se zagotovilo, da se zadosti pravici do izjave, da torej sodišče dovolj presodi navedbe strank.[33] Pri zamudni sodbi, s katero je bilo tožbi ugodeno, ta vidik ne bi smel imeti nobenega pomena za toženo stranko, ki je v zamudi. Tožena stranka namreč v tem primeru ni podala nobenih navedb, ki bi se jih lahko omenilo v sodbi, ki jo je treba obrazložiti.

85. Drugič, obveznost obrazložitve naj bi stranki, ki ni uspela, omogočila, da lahko dejansko vloži pravno sredstvo, ki ga ima na voljo. Stranka, ki ni uspela, bi morala razumeti, zakaj je bila obsojena. Sicer ne bi bilo mogoče določiti niti obsega materialne pravnomočnosti sodne odločbe in bi zato tožeča stranka zaradi iste terjatve pridobila še en izvršilni naslov.

86. Ta drugi vidik je upošteven prav pri zamudnih sodbah. Pri tem pa se mora obseg obveznosti obrazložitve ujemati z zahtevami, ki veljajo za vložitev pravnega sredstva. Strožje ko so zahteve, ki veljajo za vložitev pravnega sredstva zoper zamudno odločbo, toliko višje so tudi zahteve po obrazložitvi te zamudne sodbe. Stranka, ki ni uspela, mora biti sposobna spoznati, glede katerih dejstev in pravnih vprašanj se mora izjasniti, da bi lahko s pravnim sredstvom uspela proti zamudni sodbi. Samo takrat je zagotovljena njena pravica do poštenega sojenja.

87. Vlada Združenega kraljestva je v postopku pred Sodiščem najprej poudarila, da „default judgement“ ni popolnoma brez obrazložitve. Obrazložitev naj bi bila vsekakor skopa, sodba pa naj bi bila utemeljena samo z zamudo tožene stranke. Poleg tega je opozorila na to, da se sme zamudna sodba izdati samo, če so bile toženi stranki poleg tožbe pravilno vročene tudi „Particulars of Claim“. Te naj bi vsebovale natančno predstavitev tožbenega razloga in dejanskega stanja, na katerem temelji.

88. Dejstvo, da je te podatke posredovala sama tožeča stranka in jih je sodišče tako rekoč samo posredovalo naprej, ni odločilno. Zahtevi po obrazložitvi je zadoščeno takrat, ko je tožena stranka obveščena o tožbenem razlogu in dejanskem stanju, na katerem temelji, tako da lahko učinkovito vloži pravno sredstvo zoper zamudno sodbo.

89. Pravica do poštenega sojenja ne zahteva nujno, da sodišče v sodni odločbi s svojimi besedami samo opiše dejansko stanje, če je to dejansko stanje, ki se mu ni oporekalo in ga odločba jasno upošteva, opisano že drugje. Če ni večjih ovir za vložitev pravnega sredstva zoper zamudno sodbo, glede katere bi bilo nujno poznati natančne razloge za sodbo, potem ni podana nobena kršitev pravice do obrambe. Predložitveno sodišče bo torej moralo v celotni presoji presojati zahteve za vložitev pravnega sredstva in informacije, ki jih ima tožena stranka za to na voljo ter izhajajo iz sodbe, tožbe in drugih vročenih dokumentov.

3. Manjkajoči preizkus sklepčnosti

90. V nadaljevanju je treba obravnavati še vprašanje, ali gre za kršitev pravice do poštenega sojenja, če sodišče izda zamudno sodbo brez predhodnega preizkusa sklepčnosti, torej če ne preizkusi, ali pravne norme, ki se uporabijo, podpirajo zahtevek, ki ga tožeča stranka uveljavlja, na podlagi dejanskega stanja, ki ga ta zatrjuje.

32 — V opombi 31 navedena sodba Ruiz Torija proti Španiji (točka 29) in sodba ESČP z dne 19. aprila 1994 v zadevi Van de Hurk proti Nizozemski (pritožba št. 16034/90, točka 61).

33 — Sodbi ESČP sodbi z dne 21. maja 2002 v zadevi Jokela proti Finski (pritožba št. 28856/95, točki 72 in 73) in z dne 27. julija 2006 v zadevi Nedzela proti Franciji (pritožba št. 73695/01, točka 55).

91. Pravica do poštenega sojenja sicer načeloma zahteva kontradiktorni preizkus dejanskega in pravnega položaja [34], torej da se upošteva navedbe tožeče stranke in tudi navedbe tožene stranke. V tem primeru gre seveda za zamudo, zaradi katere obstajajo samo navedbe tožeče stranke.

92. Vlada Združenega kraljestva je za utemeljitev svoje ureditve postopka na eni strani navedla razlog procesne ekonomije. Sodišč se v postopkih, v katere se toženec ni spustil, ne želi prisiliti k preverjanjem. Odpoved preverjanju pravnega položaja je na drugi strani utemeljena v ureditvi angleškega civilnega postopka, v katerem morata stranki načeloma podati pravne navedbe in načelo *iura novit curia* – sodnik pozna pravo (in to se uporablja po uradni dolžnosti) – ne velja neomejeno. [35] Ta argumentacija vzdrži opisani preizkus glede na temeljno pravico do poštenega sojenja.

93. Če se stranka, ki ve za tožbo, vloženo proti njej, ne brani, potem privoli v svojo obsodbo. Ve, kaj se s tožbo od nje zahteva in da ji grozi obsodba. Če kljub temu tožbi ne nasprotuje, potem se po mojem mnenju s pravico do poštenega sojenja ne zahteva nujno, da je tožena stranka, ki je v zamudi, s preizkusom sklepčnosti dodatno varovana pred obsodbo, ki je morda vsebinsko neutemeljena. Nevarnost, da bi bila brez preizkusa sklepčnosti izdana materialnopravno nepravilna sodna odločba, se nanaša na zapleteno problematiko materialne in procesne resnice. Temeljna procesna pravica tožene stranke pa je dovolj varovana, če ima ta priložnost, da lahko dejansko predstavi svoje stališče o zadevi, in ima na voljo možnost vložiti pravno sredstvo zoper zamudno sodbo.

94. V tem smislu se obravnavani položaj tudi razlikuje od položaja, na katerem je temeljila zadeva Gambazzi. V tem primeru je šlo za *zapovedano zamudo* tožene stranke, ki jo je sodišče naložilo kot sankcijo. Tožena stranka je bila, čeprav se je želela udeležiti postopka, izključena iz nadaljnje obravnave in se jo je štelo za toženo stranko v zamudi, ker ni izpolnila obveznosti iz sklepa, izdanega pred tem v istem postopku. V tej povezavi je Sodišče menilo, da gre za pomemben vidik celotne presoje, ali je bila utemeljenost tožbenih predlogov zoper toženo stranko na tej ali na prejšnji stopnji postopka predmet preizkusa in ali je tožena stranka imela na tej ali na prejšnji stopnji postopka možnost, da se izreče, ter ali je imela na voljo pravno sredstvo. [36]

95. Nenazadnje tudi Uredba (ES) št. 1896/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog [37] ne pozna splošnega preizkusa sklepčnosti. V skladu s členom 11(1)(b) se predlog zaradi manjkajoče obrazložitve zavrne le, če je zahtevek očitno neutemeljen.

4. Odgovor na drugo vprašanje za predhodno odločanje

96. Na drugo vprašanje za predhodno odločanje je treba odgovoriti, da sme sodišče zaprošene države upoštevati okoliščino, da je sodišče države, v kateri je bila izdana sodba, brez preizkusa sklepčnosti tožbe izdalo zamudno sodbo, ki razen dejstva, da je tožena stranka v zamudi, ne vsebuje nobenih drugih navedb o vsebinski utemeljenosti tožbe, glede na klavzulo javnega reda iz člena 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001, samo, če po celoviti presoji informacij, ki so bile predložene toženi stranki, in zahtev, ki jih pravo države, v kateri je bila izdana sodba, postavlja za vložitev pravnega sredstva, pride do sklepa, da se tožena stranka zaradi manjkajoče obrazložitve sodne odločbe ni mogla učinkovito braniti pred zamudno sodbo.

34 — Sodba ESČP Jokela proti Finski, navedena v opombi 33, točka 72.

35 — V zvezi s tem lej primeroma pojasnila generalnega pravobranilca F. G. Jacobsa v sklepnih predlogih, predstavljenih 15. junija 1995 v združenih zadevah van Schijndel in van Veen (C-430/93 in C-431/93, Recueil, str. I-4705, točke od 33 do 37).

36 — Sodba Gambazzi, navedena v opombi 23, točka 45.

37 — UL L 399, str. 1.

VI – Predlog

97. Glede na zgornje ugotovitve Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje odgovori tako:

1. Podatek o vročitvi pisanja o začetku postopka v potrdilu iz člena 54 Uredbe št. 44/2001 nima nobenega zavezujočega učinka; nasprotno, sodišče ga lahko preveri v postopku s pravnim sredstvom proti razglasitvi izvršljivosti. Dejstvo, da je toženi stranki šele sodišče, pristojno za izvršitev, vročilo zamudno sodbo skupaj z razglasitvijo izvršljivosti, ne oprosti tožene stranke zavezujoče obveznosti, ki jo ima v skladu s členom 34, točka 2, da vloži pravno sredstvo zoper zamudno sodbo v državi, v kateri je bila ta izdana, če je z zamudno sodbo ali drugimi dokumenti, ki so ji bili vročeni, seznanjena z razlogi zamudne sodbe tako, da jo lahko učinkovito izpodbija.

2. Sodišče zaprošene države sme upoštevati okoliščino, da je sodišče države, v kateri je bila izdana sodba, brez preizkusa sklepčnosti tožbe izdalo zamudno sodbo, ki razen dejstva, da je tožena stranka v zamudi, ne vsebuje nobenih drugih navedb o vsebinski utemeljenosti tožbe, glede na klavzulo javnega reda iz člena 34, točka 1, Uredbe št. 44/2001, samo, če po celoviti presoji toženi stranki predloženih informacij in zahtev, ki jih pravo države, v kateri je bila izdana sodba, postavlja za vložitev pravnega sredstva, pride do sklepa, da se tožena stranka zaradi manjkajoče obrazložitve sodne odločbe ni mogla učinkovito braniti zoper zamudno sodbo.